

Rożnowo_3
Karta wywiadu etnograficznego

Metryczka miejscowości		
Powiat	obornicki	
Gmina	Oborniki	
Miejscowość	Rożnowo	

Metryczka wywiadu			
Data realizacji	22.11.2013 r.	Miejsce wykonania	Dom informatora
Czas trwania	57 min	Forma i wielkość	plik audio format AMR, wielkość: 470 KB
Przeprowadzający	K.K.	Komentarz	W wywiadzie brała udział jeszcze jedna osoba – Informator 2

Metryczka informatorów				
Kod	Płeć (K/M)	Wiek	Funkcja społeczna	Komentarz
OB_RO_003	M	91 lat		
Informator 2	K	84 lata		

Informacje etnograficzne	
Tematyka	Pozyskane informacje (ew. cytaty)
I. Toponomastyka i etnonimy	
Nazwy miejscowości (historyczne; zwyczajowe)	Nie było innej nazwy miejscowości.
Nazwy lokalne (przysiółków, części wsi, pól, łąk, pojedynczych gospodarstwa)	Starsi nazywali sami np. Huby, albo Zoganka – teraz się nazywa Nad Strugą. Teraz jak już są numery domów to już nie ma takich części. Pojedyncze gospodarstwa nie mają nazw.
Nazwy topograficzne (cieków wodnych, stawów, wzniesień, obszarów leśnych, toń wodnych, uroczysk)	Koło wsi płynie Wełna.
Nazwy pojedynczych obiektów przyrody żywej i nieożywionej (pojedynczych drzew i głązów narzutowych)	Głaz znajduje się przed szkołą, został poświęcony, wstęgę przecinał informator ponieważ jest najprawdopodobniej najstarszym mieszkańcem Rożnowa. Nie wiadomo z jakiego powodu głaz postawiono pod szkołą.
Endonimy (nazwy własne grup lokalnych i regionalnych)	Brak nazw lokalnych. Na początku na przyjezdnych „krzywo patrzono”, dopiero potem przyzwyczaili się do nowych ludzi we wsi.
Egzonimy (nazwy zewnętrzne grup lokalnych i regionalnych)	Brak nazw zewnętrznych.
II. Folklor dawny i inne zjawiska kulturowe	
Podania (opowieści) o wydarzeniach lokalnych	<p>Żołnierze AK byli zamknięci w więzieniu i polscy żołnierze przebrali się za Niemców i rzekomo prowadzili ich na egzekucję do lasu, a ci AK-owcy nie chcieli iść i błagali, żeby ich nie brać. Polacy potem powiedzieli, że AK-owcy mają uciekać i nikomu nic nie mówić, żeby się nie wydało. A Niemcy albo o tym nie wiedzieli, albo nie chcieli wiedzieć.</p> <p>O grobach pomordowanych podczas II wojny światowej nic się</p>

		wcześniej nie mówiono, Chciano posadzić tam las i nikt się tym nie interesował, choć wszyscy wiedzieli, że tam są groby, ludzie grzyby chodzili tam zbierać. Dopiero proboszcz się zainteresował i ocalił te groby.
Tradycyjne obrzędy (także te związane z tradycjami religijnymi) doroczne		
1.	św. Andrzeja (Andrzejki)/św. Katarzyny (Katarzynki)	Kiedyś te święta były i są po dzień dzisiejszy, to są ostatki. Zabawy odbywają się w Domu Kultury. Młodsze panie przygotowują ciasta. Lano wosk, wróżby były i dziś są.
2.	św. Marcina/11 listopada	Święty Marcin na białym koniu wjeżdża do Poznania, ale w Rożnowie tak się nie świętuje. Zwyczaje pomału zanikają. Rogale się robi z małym makiem, dużo maku.
3.	Adwent	To święto kościelne, wszystko jest bardziej spokojne. Dziś też adwent się odbywa, zwłaszcza starsi ludzie, choć młodszy jeśli nauczeni to także.
4.	św. Mikołaja (Mikołajki)	Prezenty się dawało dzieciom jak poszły spać, rano przy łóżku prezenty były kładzione, albo w butach się trzymało. Jak informatorka była mała to mniej prezentów się dawało niż dziś.
5.	Wigilia	Wigilia kiedyś i dziś niczym się nie różniła. Musi być 12 potraw: pierogi, kluski z makiem, ryba (kilka rodzajów, w majonezie), chleb, ale tak, żeby było 12. Musi być miejsce dla obcego. Prezenty podczas Wigilii pokładzione były pod choinką jak byli dorośli i starsza młodzież, a jak mniejsze dzieci to Gwiazdor. Choinkę trzyma się do 2 lutego.
6.	Pierwsze i Drugie Święto Bożego Narodzenia	Śpiewa się kolędy, można wypić trochę wina, lub innego alkoholu. Ludzie się odwiedzają.
7.	Sylwester/Nowy Rok	Nowy Rok jest bardzo świętowany. W Sylwestra puszcza się sztuczne ognie i się zabawy robi. Kiedyś człowiek się nie interesował takimi zabawami, dopiero teraz, na emeryturze.
8.	Trzech Króli	Trzech Króli się świętuje, ale już powoli zanika.
9.	Kolędnicy	Kiedyś chodzili Herody, przed wojną. Król był w koronie,

		diabeł. Przeważnie starsi się przebierali i zawsze parę groszy zarabiali na tym. Pieniądze dostawali i jajka, kiedyś ludzie dużo dawali. Teraz ludzie się wstydzą.
10.	MB Gromniczej	Gromniczej to ważne święto i kościół świętuje i ludzie świętują. Idzie się z gromnicami do kościoła, ksiądz daje przemówienie i święci. Jak grzmi to na oknie się stawia krzyż i gromnicę. Ludzie wierzący tak stawiają.
11.	Karnawał, tłusty czwartek, koniec karnawału	Piecze się pączki, różne rzeczy, świętuje się to święto. Kiedyś też tak było.
12.	Topienie Marzanny	Topienie Marzanny to głównie w szkołach. Młodzież idzie z Marzannami do rzeczki Wełny i tam puszczają Marzannę i topią. Jak informatorzy byli młodzi to tej tradycji nie było.
13.	Środa Popielcowa	To jest Wielki Post i już się robi spokojniej. Świętuje się w kościele i popiołem sypie się po głowie. Kiedyś przyczepiało się woreczki z popiołem do pleców innym osobom, teraz już nie ma tej tradycji.
14.	Śródpoście	Brak skojarzeń.
15.	Niedziela Palmowa	W Niedzielę Palmową robi się bukiet z 4-5 gałązek. W kościele ksiądz ma takie duże palmy, ale we wsi mieszkańcy takich dużych palm nie robią, tylko małe i idą z nimi do kościoła i święcą.
16.	Triduum Paschalne	Idzie się do kościoła i nie należy się przejadać, więc np. je się tylko śledzie. W Wielką Sobotę idzie się święcić święconkę. W koszyczku mogą być różne rzeczy, może być dużo, a może być też tylko kilka rzeczy, to zależy od tego kto co chce i na ile go stać.
17.	Wielkanoc (święcenie koszyczka)/Niedziela Wielkanocna	W Wielkanoc idzie się do kościoła i to jest pierwszy dzień bez obiadu. Święconką się dzielimy i składami sobie życzenia. Sąsiedzi też do nas przychodzą składać sobie życzenia. Przeważnie na stole wielkanocnym są jajka, bo bez jajek nie ma święta. Niektórzy też dają grzyby.

18.	Poniedziałek Wielkanocny	Ludzie leją się wodą, jest śmigus-dyngus. Jak informatorzy byli młodzi to się bardziej lało, wiadrami wodą ze studni. Przeważnie to kobiety mężczyzn oblewały, a mężczyźni kobiety. Kiedyś kobiety lały wodę z wiadra z okien, a oni wbiegali i oblewali cały dom, że aż podłoga pływała. I do stawu się kobiety wrzucało, ale tak przy brzegu. Jak pogody nie było to tak się nie lało.
19.	Zielone Świątki	Teraz już mniej się tego przestrzega, teraz już zanika. To raczej ciche święto, ustraja się dom i idzie z gałązkami do kościoła.
20.	Boże Ciało	Jest procesja z kościoła przez całą wioskę i są 4 ołtarze. 2 w jedną stronę i 2 z powrotem. Ludzie sypią kwiaty, Najpierw idą strażacy, a za nimi reszta ludzie.
21.	św. Jana	Nie obchodzi się tego święta teraz. Czasem wianki rzucają, ale to ludzie jadą do Obornik i do Warty wrzucają wianki.
22.	MB Zielnej	To jest kościelne święto, idzie się z kwiatami i wiankami do kościoła i się je święci, ale to mało kto praktykuje. Kiedyś trochę więcej chodziło, ale to zależało od rodziny, kto jak wierzący był.
23.	MB Siewnej	To też kościelne święto, to rolnicy głównie plony święcą, ci co nie mają pola to raczej nie chodzą wtedy do kościoła.
24.	Dzień Wszystkich Świętych/Dzień Zaduszny	Na Wszystkich Świętych ludzie chodzą po kościele na cmentarz i palą znicze. Msza odbywa się na cmentarzu, kiedyś była tylko modlitwa i procesja, a mszy nie było. W Dzień Zaduszny chodzi się do kościoła.
25.	Inne tradycyjne wydarzenia doroczne (cykliczne) istotne dla informatora	Brak.
Tradycyjne obrzędy rodzinne i okolicznościowe		
1.	Narodziny i chrzest	Ksiądz raz w miesiącu organizuje chrzciny. Chrzciny teraz są ulepszone, bo wszystko jest razem. Kiedyś chrzcilo się dzieci

		<p>tak do miesiąca, 3 tygodnie dziecko miało i się je chrzcilo, a teraz jest inaczej. Chrzcą się dzieci starsze, w rodzinie informatorów to dziewczynka ma 3 miesiące i dopiero teraz będzie chrzczona.</p>
2.	Ślub i wesele	<p>Śluby są różne. My jeszcze jechaliśmy końmi (bryczką), a teraz to albo na pieszo jak blisko, albo samochodem. Teraz na wsi już nie ma koni. Młody sam przyjeżdża do młodej pani i stamtąd jedzie się do kościoła. Zabawy weselne odbywały się we wsi, w restauracji. Teraz zabawy przeniosły się do Domu Kultury. Orkiestra była i muzyka i się tańczyło. Teraz wesela są bardziej wystawne, teraz ludzie bogatsi są i więcej na ślub wydają pieniędzy. Nie było imprez przed ślubem.</p>
3.	Śmierć i pogrzeb	<p>Pogrzeby robione są we wsi. Zmarłego prowadziło się z domu. W czwartym Dniu od śmierci zmarły był chowany. Wcześniej nie można było chować, bo ludzie mogli się obudzić podczas pogrzebu. Ludzie przychodzili i żegnali się z nieboszczykiem w domu i paliło się świece. Teraz już to tak nie wygląda, ale trudno powiedzieć kiedy to się zmieniło.</p>
4.	Inne zjawiska	Brak.
Zespoły i tradycje folklorystyczne, śpiewacze, muzyczne, w tym: przeglądy i festiwale oraz twórcy słowa		Brak informacji.
Tradycje kulinarne, w tym: produkt regionalny i lokalny, potrawy świąteczne, przepisy		Brak informacji.
III. Tradycje rękodzielnicze		
Tradycje wytwórczości rękodzielniczej, sztuki ludowej oraz artystów nieprofesjonalnych		Brak informacji.

IV. Przejawy religijności tradycyjnej

1.	Kapliczki i krzyże w miejscowości (okoliczności powstania, rok fundacji, fundatorzy)	Krzyż znajduje się przy skrzyżowaniu. Przeważnie krzyże stawia się przy skrzyżowaniu. Informatorzy nie pamiętają kiedy ten krzyż powstał. Jak przyjechali po wojnie to on już stał. Miejsca gdzie były krzyże to wszystko robili przed naszym przyjazdem.
2.	Miejsca cudowne (święte drzewa, gaje, źródelka)	Brak.
3.	Święte figury, obrazy, rzeźby	Święta figura znajduje się za torami. Ufundowała figurę Matki Boskiej pani, której Niemcy podczas II wojny światowej dwóch synów zamordowali.
4.	Miejsca kultu religijnego	Nie ma takich miejsc. Jedynie do kościoła ludzie chodzą.
5.	Lokalne tradycje pielgrzymowania	Bywają często pielgrzymki we wrześniu do grobów pomordowanych w Rożnowie, w rocznicę wybuchu wojny.
6.	Lokalne odpusty	Budy przyjeżdżają i sprzedają ciasto i inne rzeczy i wtedy koło kościoła stoją i przyjeżdżają ludzie z miasta i z okolic. Tak było kiedyś i tak jest po dzień dzisiejszy.

V. Lokalne uroczystości i obchody świeckie

1.	Dożynki	Kiedyś dożynki były, występowały zespoły i były zabawy. Dużo ludzi przychodziło. Teraz też dożynki się odbywają i wyglądają tak samo.
2.	Dni gminy/wsi	Nic na ten temat nie wiadomo.
3.	Lokalne festyny	Kiedyś takie festyny się nie odbywały.
4.	Inne (np. organizowane przez szkoły, KGW, Domy Ludowe, Ośrodki Kultury)	Organizuje się spotkania KGW w świetlicy, różne zebrania.